

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obo/39/2015
Identifikačné číslo spisu:	7097898147
Dátum vydania rozhodnutia:	19.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7097898147.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Ivany Nemčekovej, v konkurznej veci úpadcu Q. S., živnostníka s miestom podnikania v Sabinove, Moyzesova č. 10, IČO: 31 289 126, o schválení konečnej správy o speňažení majetku z podstaty a vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu, o odvolaní veriteľa Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 48, IČO: 36 664 219 proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 1K/347/1997-197 zo 6. júla 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 1K/347/1997-197 zo 6. júla 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „konkurzný súd“) uznesením č. k. 1K/347/1997-197 zo 6. júla 2015 schválil konečnú správu zo 7. decembra 2009 so zmenami tak, že: príjmy konkurznej podstaty predstavujú sumu 23.000,- eur, odmena správcu konkurznej podstaty predstavuje sumu 3.782,99 eur, výdavky správcu konkurznej podstaty predstavujú sumu 6.990,49 eur, pohľadávka proti podstate A. S. predstavuje sumu X.XXX,XX eur a na vyplatenie oddelenému veriteľovi Slovenská konsolidačná, a.s. Bratislava ostáva suma 8.027,53 eur. Námietky veriteľa Slovenská konsolidačná, a.s. Bratislava odmietol ako námietky podané po lehote.

2. V odôvodnení rozhodnutia konkurzný súd uviedol, že uznesením č. k. 1K/347/1997-43 bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz a za správkyňu konkurznej podstaty bola ustanovená Doc. Ing. Alexandra Chrapčáková, PhD. (ďalej aj „správkyňa“). Dňa 11. decembra 2009 správkyňa predložila konkurznému súdu konečnú správu s vyúčtovaním odmeny a výdavkov (ďalej aj „konečná správa“), ktorá bola vyvesená na úradnej tabuli súdu od 22. februára 2010 do 10. marca 2010.

3. Proti konečnej správe vzniesli námietky veritelia Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o. a Slovenská konsolidačná, a.s. Námietky veriteľa Slovenská konsolidačná, a.s. konkurzný súd podľa ust. § 218 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) odmietol ako podané po lehote (§ 29 ods. 3 ZKV) bez toho, aby sa zaoberal ich obsahom.

4. Veriteľ Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o. (ďalej aj „veriteľ BAD“) vo svojich včas podaných námietkach namietal, že nebol zaradený medzi oddelených veriteľov, aj keď záložné právo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, k. ú. W. bolo zriadené ako prvé v poradí (5.10.1992). Žiadal preto, aby suma určená na uspokojenie veriteľov bola so súhlasom súdu v zmysle ust. § 28 ZKV vydaná oddelenému veriteľovi Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o.

5. Ďalej veriteľ BAD namietal vyúčtovanie odmeny správkyne vo výške 3.782,99 eur z dôvodu, že nie je v súlade s vyhláškou č. 493/1991 Zb. v znení platnom v čase začatia konkurzného konania, t. j. v čase doručenia návrhu na vyhlásenie konkurzu súdu. Správne mala byť odmena vypočítaná podľa ust. § 6 písm. a/ a § 7 ods. 1 citovanej vyhlášky ako 10 % zo sumy 23.000,- eur, ktorá bola v konkurze získaná speňažením konkurznej podstaty, t. j. vo výške 2.300,- eur. Okrem toho tiež namietal, že správkyňa si v rámci hotových výdavkov vyúčtovala trovy konania vyvolané konkurzom (§ 31 ods. 6 písm. h/ ZKV) z dôvodu právneho zastúpenia vo výške 6.101,57 eur. Uvedené výdavky boli vynaložené bez právneho dôvodu, v neprimeranej výške a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Žiadal preto, aby súd tieto výdavky neschválil, alternatívne, aby výška trov právneho zastúpenia správkyne bola priznaná iba podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Napokon vzniesol námietky aj proti pohľadávke súdneho exekútora JUDr. Michala Fulku vo výške 8.027,53 eur (doposiaľ neuhradenej), nakoľko sa nejedná o pohľadávku proti podstate. Mal za to, že neexistuje žiadny právny a ani skutkový dôvod, v zmysle ktorého by trovy súdneho exekútora bolo možné považovať za pohľadávku proti podstate.

6. Konkurzný súd prejednal konečnú správu podľa ust. § 29 ods. 4 ZKV a dospel k záveru, že námietky podané veriteľom BAD sú opodstatnené len pokiaľ ide o pohľadávku proti podstate súdneho exekútora JUDr. Michala Fulku vo výške 8.027,53 eur, ktorú neschválil s odôvodnením, že sa nejedná o pohľadávku súdneho exekútora, ale o pohľadávku oprávneného, ktorú exekútor vymáhal v rámci exekučného konania.

7. Čo sa týka námietky ohľadom výpočtu odmeny správkyne, konkurzný súd dospel k záveru, že v danom prípade je potrebné aplikovať vyhlášku č. 493/1991 Zb. v znení novely uskutočnenej vyhláškou č. 398/2001 Z. z. Keďže prieskumné pojednávanie nebolo skončené k 8.10.2001, pre výpočet odmeny správkyne je potrebné použiť ustanovenia § 6 až § 9d vyhlášky č. 398/2001 Z. z., podľa ktorých správkyňa má nárok na odmenu vo výške 3.782,99 eur (ust. § 7 ods. 1 citovanej vyhlášky).

8. K namietaným výdavkom správkyne vo výške 6.990,49 eur konkurzný súd uviedol, že tieto výdavky predstavujú trovy právneho zastúpenia, ktoré prináležia právnomu zástupcovi správkyne vo výške 6.101,57 eur. Uvedené výdavky správkyňa preukazovala stanoviskom advokáta JUDr. Manika, z ktorého vyplýva, že tento právny zástupca zastupoval správkyňu v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cbi/5/2007, v rámci ktorého vykonal osem úkonov právnej pomoci, za ktoré by mal ako advokát nárok na tarifnú odmenu vo výške 12.330,61 eur. Okrem toho tento právny zástupca vykonával aj ďalšie úkony v rámci sporu o vyporiadanie BSM medzi úpadcom a jeho manželkou, ktorý sa viedol na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C/9/2008. Vzhľadom na uvedené konkurzný súd považoval dohodnutú odmenu právneho zástupcu správkyne za odôvodnenú vo výške 6.101,57 eur, ktorú schválil. Do sumy 6.990,49 eur správkyňa zahrnula aj súdny poplatok za konkurzné konanie vo výške 276,- eur, ktorý ako opodstatnený výdavok konkurzný súd schválil.

9. K námietke, že veriteľ BAD nebol správkyňou zaradený medzi veriteľov s právom na oddelené uspokojenie, aj keď mal záložné právo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, k. ú. W. zriadené ako prvý v poradí, konkurzný súd uviedol nasledovné: oddelený veriteľ Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o. (pôvodne Credit Clearing Center, a.s.) si prihláškou z 12. marca 2007 prihlásil do konkurzného konania pohľadávku v celkovej výške 14.454.372,39 Sk (479.797,26 eur) ako pohľadávku s právom na oddelené uspokojenie. Na prieskumnom pojednávaní dňa 5. apríla 2007 správkyňa uznala istinu v celom rozsahu s tým, že právo na oddelené uspokojenie uznala len vo výške 1.800.000,- Sk (59.749,05 eur) a v časti 2.259.795,39 Sk (75.011,46 eur) toto právo poprela, pričom poprela aj poradie prihlásenej

pohľadávky, ktorú zaradila do 4. triedy. Právnym dôvodom vzniku práva na oddelené uspokojenie je zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. 1/3324-15232-146 z 30. septembra 1992, ktorú úpadca uzavrel so Slovenskou poľnohospodárskou bankou ako predchodcom spoločnosti Credit Clearing Center, a.s. Na základe tejto zmluvy bolo zriadené záložné právo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, k. ú. W., parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/XX, parc. č. XXXX/XX, parc. č. XXXX/XX a dom súp. č. XXX na parc. č. XXXX/XX vo vlastníctve úpadcu a jeho manželky. Záložné právo bolo registrované štátnym notárstvom v Prešove dňa 5.10.1992, č. k. R II 2128/92. V incidenčnom spore vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cbi/5/2007 žalobcu Credit Clearing Center, a.s. proti žalovanej správkyni, o určenie nároku na oddelené uspokojenie a o určenie poradia pohľadávky, súd rozsudkom zo 4. februára 2008 žalobu zamietol a žalovanému priznal trovy právneho zastúpenia. Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 5Obo/48/2008 z 30. októbra 2008 zmenil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach tak, že uznal pohľadávku oddeleného veriteľa Credit Clearing Center, a.s. vo výške 14.454.372,39 Sk ako oprávnenú a zistenú v III. triede a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

10. Konkurzný súd poukázal na znenie ustanovenia § 28 ods. 3 ZKV, podľa ktorého sa oddelení veriteľa z výťažku speňaženia nehnuteľnosti uspokojia podľa poradia vzniku práva na oddelené uspokojenie. Pre poradie zákonného záložného práva je rozhodujúci deň jeho zapísania v katastri nehnuteľností. Z obsahu spisu konkurzný súd zistil, že na LV č. XXXX, k. ú. W. v časti C: Tarchy sú zapísaní viacerí záložní veritelia. Ako prvý v poradí je zapísaný Daňový úrad Prešov, v súčasnosti na základe postúpenia pohľadávky Slovenská konsolidačná, a.s. Až ako druhá v poradí je zapísaná Slovenská poľnohospodárska banka Prešov, v súčasnosti Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o. (predtým Credit Clearing Center, a.s.). Keďže v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 28 ods. 3 ZKV je pre poradie zákonného záložného práva rozhodujúci deň jeho záznamu v katastri nehnuteľností, a nie deň, kedy záložné právo vzniklo, bol konkurzný súd toho názoru, že ako prvý v poradí je na LV č. XXXX, k. ú. W. zapísaný veriteľ Daňový úrad Prešov, t. č. Slovenská konsolidačná, a.s. Tento veriteľ má preto nárok na uspokojenie svojej pohľadávky z rovnakých založených nehnuteľností ako Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o. Vychádzajúc z uvedenej skutočnosti konkurzný súd schválil konečnú správu tak, že na uspokojenie oddeleného veriteľa Slovenská konsolidačná, a.s. ostáva suma 8.027,53 eur.

11. Proti prvej výrokovej vete uznesenia podal odvolanie veriteľ Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o. (ďalej aj „odvolateľ“) z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil konkurznému súdu na ďalšie konanie.

12. Odvolateľ namietal, že konkurzný súd nesprávne posúdil poradie oddelených veriteľov, keď opomenul tú skutočnosť, že záložné právo odvolateľa vzniklo a bolo registrované v roku 1992, zatiaľ čo záložné právo Daňového úradu Sabinov vzniklo až v roku 1995. V tejto súvislosti poukázal na Evidenčný list k zoznamu pohľadávok sp. zn. 1K/347/97 pre veriteľa č. 8 SR - Daňový úrad Sabinov, kde sa v časti Zatriedenie pohľadávky uvádza „1.518.701,- Sk na oddelené uspokojenie na základe Rozhodnutia o určení záložného práva č. 36/94 a Rozhodnutia o určení záložného práva č. 18-264/95.“ Podľa ust. § 28 ods. 1 ZKV, ktoré sa vzťahuje aj na konania začaté pred 1. januárom 2005 (v zmysle § 70d ods. 2 ZKV), veritelia pohľadávok, ktoré boli zabezpečené záložným právom alebo zádržným právom alebo obmedzením prevodu nehnuteľností alebo zabezpečovacím prevodom práva (ďalej len „oddelení veritelia“), majú právo, aby ich pohľadávka bola uspokojená z výťažku predaja majetku, ktorým bola zabezpečená podľa poradia vzniku práva na oddelené uspokojenie. S poukazom na uvedené je zrejmé, že záložné právo oddeleného veriteľa Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o. je prvé v poradí, a to s právom na prioritné uspokojenie.

13. Odvolateľ tiež poukázal na to, že na LV č. XXXX, k. ú. W. sa nachádza zápis o „záložnom práve pre daňový úrad vo výške 101.830,- Sk“, avšak pohľadávka vo výške 101.830,- Sk (3.380,14 eur) zabezpečená týmto záložným právom nebola prihlásená do konkurzu. Uvedený zápis nemožno priradiť veriteľovi Slovenská konsolidačná, a.s., pretože neobsahuje časový znak jeho vzniku, resp. zápisu a okrem toho by uspokojenie oddeleného veriteľa Slovenská konsolidačná, a.s. vo výške 8.027,53 eur prevyšovalo výšku pohľadávky 3.380,14 eur. Z týchto dôvodov je rozhodnutie konkurzného súdu

zároveň aj nepreskúmateľné.

14. Ďalej odvolateľ namietal, že konkurzný súd nesprávne právne posúdil nárok správkyne na náhradu výdavkov vo výške 6.101,57 eur, ktoré predstavujú trovy právneho zastúpenia. Uvedené trovy sa týkali najmä konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cbi/5/2007 o určenie pravosti pohľadávky. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 4. februára 2008, právny zástupca správkyne si v tomto konaní uplatnil len 3 úkony právnej pomoci (prevzatie vecí, vrátane prvej porady s klientom, podanie vyjadrenia a účasť na pojednávaní) vo výške 157,90 eur, avšak konkurznému súdu vo svojom stanovisku uviedol až 8 úkonov vo výške 12.330,61 eur. Zrejmý rozpor tak existuje nielen v počte úkonov, ale aj vo výške hodnoty jedného úkonu právnej služby. V zmysle ustálenej súdnej judikatúry sa hodnota incidenčného sporu nedá určiť. Výška tarifnej odmeny sa preto určuje podľa ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z., t. j. ako 1/13 výpočtového základu. Stanovisko právneho zástupcu správkyne, v ktorom si uplatnil trovy vo výške 12.330,61 eur, počítané z hodnoty sporu 16.714.167,78 Sk je preto podľa názor odvolateľa v rozpore s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. a takéto výdavky nie je možné správkyňi priznať. V súvislosti s konaním o vyporiadanie BSM úpadcu a jeho manželky, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C/9/2008, odvolateľ poukázal na to, že konkurzný súd v napadnutom rozhodnutí neuvádza (na rozdiel od incidenčného sporu) počet úkonov právnej pomoci a im zodpovedajúcu odmenu. Rozhodnutie v tejto časti je preto nepreskúmateľné. V prípade vyporiadania O. je v zmysle ust. § 10 ods. 6 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. tarifnou hodnotou polovica hodnoty všetkých vecí, pohľadávok a záväzkov, ktoré sú predmetom vyporiadania. Podľa názoru odvolateľa, pokiaľ správkyňa uzavrela dohodu o poskytovaní právnych služieb s odmenou inou, ako je tarifná odmena podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z., konala nehospodárne a takéto výdavky nemožno schváliť.

15. Správkyňa a ani konkurzný veriteľ Slovenská konsolidačná, a.s. sa k odvolaniu nevyjadrili.

16. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., účinného od 1. júla 2016 (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

17. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (odsek 2 vyššie citovaného ustanovenia).

18. Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (odsek 4 vyššie citovaného ustanovenia).

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného odvolacieho konania v zmysle ust. § 470 ods. 4 CSP, po prejednaní odvolania bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

20. Odvolateľ namietal predovšetkým nesprávne právne posúdenie poradia oddelených veriteľov, v rámci ktorého konkurzný súd nezohľadnil tú skutočnosť, že záložné právo odvolateľa vzniklo v roku 1992, zatiaľ čo záložné právo Slovenskej konsolidačnej, a.s. ako právneho nástupcu veriteľa Slovenská republika - Daňový úrad Sabinov vzniklo až v roku 1995.

21. Nesprávnym právnym posúdením veci sa podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie vecí spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval alebo právnu normu správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval.

22. Konkurzný súd pri posúdení poradia oddelených veriteľov (pozn. myslí sa tým poradie, v akom majú byť uspokojení z výťažku speňaženia založených nehnuteľností) aplikoval ustanovenie § 28 ods. 3 ZKV, konkrétne jeho druhú vetu, v zmysle ktorej pre poradie zákonného záložného práva je rozhodujúci deň jeho záznamu v katastri nehnuteľností. Odhliadnuc od skutočnosti, že ani jedno z porovnávaných záložných práv nemá charakter zákonného záložného práva, teda takého, ktoré vzniká na základe zákona, ustanovenie § 28 ods. 3 ZKV nemožno na danú vec aplikovať. Predmetné ustanovenie bolo zavedené novelou ZKV, uskutočnenou zákonom č. 12/1998 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. februára 1998. Táto novela obsahuje prechodné ustanovenie (§ 70a), z ktorého vyplýva, že konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa majú dokončiť podľa doterajších predpisov, s výnimkou niektorých taxatívne vypočítaných ustanovení novely, ktoré sa vzťahujú aj na konania začaté pred 1. februárom 1998 (§ 70a ods. 3 ZKV). V prejednávanej veci ide o konkurzné konanie začaté dňa 14. augusta 1997, pričom ustanovenie § 28 ods. 3 ZKV nie je uvedené vo výpočte zákonných ustanovení (v zmysle § 70a ods. 3), ktoré majú byť aplikované aj v konaniach začatých pred 1. februárom 1998.

23. Odvolateľ tiež dôvodne namietal, že konkurzný súd mal aplikovať ustanovenie § 28 ods. 1 ZKV v znení účinnom od 1. januára 2005 (čiže v znení novely č. 646/2004 Z. z.), keďže podľa prechodného ustanovenia § 70d ods. 2 sa ustanovenie § 28 ods. 1 použije aj na konania začaté pred 1. januárom 2005. Podľa ust. § 28 ods. 1 ZKV v znení účinnom od 1. januára 2005, veritelia pohľadávok, ktoré boli zabezpečené záložným právom alebo zádržným právom alebo obmedzením prevodu nehnuteľností alebo zabezpečovacím prevodom práva (ďalej len „oddelení veritelia“) majú právo, aby ich pohľadávka bola uspokojená z výťažku predaja majetku, ktorým bola zabezpečená podľa poradia vzniku práva na oddelené uspokojenie. Právo na vydanie výťažku je potrebné uplatniť na súde, ktorý je príslušný pre konkurzné a vyrovnacie konanie. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že pohľadávky oddelených veriteľov sa uspokojujú podľa poradia, v akom vzniklo ich právo na oddelené uspokojenie. V prípade súbehu viacerých záložných práv je preto rozhodujúce poradie, v akom tieto záložné práva vznikli.

24. Odvolateľ v priebehu odvolacieho konania preukázal, že je právnym nástupcom konkurzného veriteľa Credit Clearing Center, a.s., ktorý si do konkurzu na majetok úpadcu prihlásil štyri pohľadávky z úverových zmlúv v celkovej sume 14.454.372,39 Sk, s právom na oddelené uspokojenie do sumy 4.059.795,39 Sk a so zaradením do 3. triedy (na účely rozvrhu). Správkyňa na prieskumnom pojednávaní uznala právny dôvod a aj výšku prihlásených pohľadávok 14.454.372,39 Sk, ale právo na oddelené uspokojenie uznala len do sumy 1.800.000,- Sk, čiže ho poprela v sume 2.259.795,39 Sk. Zvyšok prihlásenej pohľadávky, t. j. 12.654.372,39 Sk podľa nej patrí na účely rozvrhu do 4. triedy (čiže poprela aj poradie). V následne vedenom incidenčnom spore sp. zn. 4Cbi/5/2007 (sp. zn. odvolacieho konania 5Obo/48/2008) bol žalobca Credit Clearing Center, a.s. čiastočne úspešný - pokiaľ ide o zaradenie prihlásených pohľadávok na účely rozvrhu do 3. triedy a čiastočne neúspešný - keďže súdy zamietli jeho žalobu o určenie, že má právo na oddelené uspokojenie aj v popretej časti 2.259.795,39 Sk. Súdy oboch inštancií teda potvrdili správnosť postupu správkyne, ktorá tomuto veriteľovi uznala právo na oddelené uspokojenie len do sumy 1.800.000,- Sk.

25. Z prihlášky veriteľa Credit Clearing Center, a.s., ktorú odvolaciemu súdu na požiadanie doručil konkurzný súd, zároveň vyplýva, že pôvodným veriteľom pohľadávok, ktoré si tento veriteľ prihlásil do konkurzu na majetok úpadcu, bola Slovenská poľnohospodárska banka, účastinná spoločnosť. Jej právny nástupca (UniBanka, a.s.) zmluvou o postúpení pohľadávok, spísanou dňa 8.12.2003 vo forme notárskej zápisnice N 5322/2003, NZ 116277/2003, postúpil tieto pohľadávky postupníkovi Credit Clearing Center, a.s. Jednotlivé postupované pohľadávky sú podrobnejšie špecifikované v rámci príloh zmluvy o postúpení pohľadávok. Pod poradovým číslom 88 je medzi nimi uvedená aj pohľadávka z úverovej zmluvy č. 3324-15232-146 z 30.09.1992 v znení jej dodatkov (dodatku č. 1 z 30.09.1992, dodatku č. 2 z 29.11.1993 a dodatku č. 3 z 24.01.1994), na základe ktorej bol úpadcovi poskytnutý úver vo výške 1.800.000,- Sk, ktorý je zabezpečený záložným právom k nehnuteľnostiam, zriadeným na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 1/3324-15232-146 z 30.09.1992. Súčasťou prihlášky je aj fotokópia predmetnej záložnej zmluvy, ktorá je však zle čitateľná, keďže dve

strany zmluvy boli prekopírované na jeden list. Čitateľnejšia je kópia, ktorú konkurznému súdu doručila správkyňa v prílohe podania na č. l. 121. Jedná sa o notársky overenú fotokópiu zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 1/3324-15232-146 z 30.09.1992, na zadnej strane ktorej je vyznačená (v dôsledku kopírovania čiastočne nečitateľná) pečiatka so štátnym znakom, dátumom „2.X.1992“, ručne dopísaným údajom „č. k. R-III 2128/92“ a predtlačou „Týmto dňom nastali účinky registrácie“. Okrem toho je súčasťou prihlášky veriteľa Credit Clearing Center, a.s. aj výpis z listu vlastníctva č. XXXX, kat. úz. W., kde v časti C: Ťarchy je o. i. takýto zápis „ZAL ZMLUVA C RIII2128/92 PRE SPB PRESOV NA 1 800 000 SK“.

26. Z vyššie opísaných listín vyplýva, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 1/3324-15232-146 bola uzavretá dňa 30. septembra 1992. V tom čase účinný Občiansky zákonník (pozn. ide o znenie zavedené novelou č. 509/1991 Zb. s účinnosťou od 1.1.1992, ktoré bolo účinné do 31.12.1992, teda do prijatia novely č. 264/1992 Zb.) upravoval vznik záložného práva v ustanovení § 151b ods. 1 tak, že záložné právo vzniká na základe písomnej zmluvy, schválenej dedičskej dohody alebo zo zákona. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, na účinnosť záložnej zmluvy, ktorou sa zakladá nehnuteľnosť, je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom. Z odseku 6 vyššie citovaného ustanovenia vyplýva, že ak ide o záloh nehnuteľných vecí, vyznačí sa vznik a zánik záložného práva v evidencii nehnuteľností. V zmysle citovanej zákonnej úpravy platí, že v prípade, ak zálohom bola nehnuteľnosť, zmluvné záložné právo vzniklo registráciou zmluvy príslušným štátnym notárstvom. Zápis v evidencii nehnuteľností podľa ust. § 151b ods. 6 Občianskeho zákonníka nemal konštitutívne účinky, na rozdiel od vkladu záložného práva do katastra nehnuteľností v zmysle právnej úpravy účinnej po 1. januári 1993.

27. Odtlačok pečiatky na zadnej strane notársky overenej fotokópie zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 1/3324-15232-146 z 30.09.1992 (ďalej aj „záložná zmluva“) podľa názoru odvolacieho súdu preukazuje pravdivosť tvrdení odvolateľa, že jeho záložné právo k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. W. vzniklo ako prvé v poradí, a to ku dňu registrácie záložnej zmluvy príslušným štátnym notárstvom, teda 2. októbra 1992. V tom čase účinný zákon č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (notársky poriadok) vo svojej tretej hlave upravoval konanie o registrácii zmlúv, pričom podľa ust. § 65 odseku 1 platilo, že rozhodnutie o registrácii vyznačí štátne notárstvo na prvopise zmluvy s uvedením dňa, ktorým nastávajú právne účinky registrácie. Z odseku 2 citovaného ustanovenia vyplýva, že prvopis zmluvy s vyznačením jej registrácie doručí štátne notárstvo účastníkovi, ktorému zo zmluvy vznikajú práva k nehnuteľnosti (nadobúdateľovi pri preveze nehnuteľnosti, záložnému veriteľovi pri založení nehnuteľnosti a oprávnenému zo vznikajúceho vecného bremena, prípadne vlastníkovi nehnuteľnosti pri zániku vecného bremena); ak sú títo účastníci viacerí, doručí sa prvopis zmluvy jednému z nich. Zároveň zašle štátne notárstvo overený odpis zmluvy s vyznačením jej registrácie príslušnému územnému orgánu geodézie a kartografie (ďalej len „orgán geodézie“).

28. Hoci predmetné záložné právo bolo neskôr zapísané aj do katastra nehnuteľností, ktorý bol zriadený zákonom č. 266/1992 Zb. s účinnosťou od 1. januára 1993, tento zápis nemohol mať za následok vznik záložného práva, pretože to vzniklo už skôr registráciou záložnej zmluvy príslušným štátnym notárstvom. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na prechodné ustanovenie § 16 ods. 2 zákona č. 265/1992 Zb. o zápisoch vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam, podľa ktorého právne úkony uzavreté pred účinnosťou tohto zákona, týkajúce sa práv uvedených v § 1 ods. 1, sa zapisujú vkladom podľa tohto zákona, ak do dňa účinnosti tohto zákona nebol podaný návrh na registráciu štátnym notárstvom. Teda len v prípade, ak pred 1. januárom 1993 nebol podaný návrh na registráciu skôr uzavretej záložnej zmluvy, bolo potrebné zmluvné záložné právo k nehnuteľnosti zapísať do katastra nehnuteľností formou vkladu. Takéto záložné právo potom vzniklo dňom zápisu do katastra nehnuteľností (§ 2 ods. 2 zákona č. 265/1992 Zb.), čo však zjavne nie je prípad záložného práva veriteľa Slovenská poľnohospodárska banka, účastinná spoločnosť, ktorého je odvolateľ právnym nástupcom.

29. Pokiaľ ide o záložné právo veriteľa Slovenská republika - Daňový úrad Sabinov, ktorého právnym nástupcom je Slovenská konsolidačná, a.s., odvolateľ dôvodne namietal, že toto záložné právo (pozn. v skutočnosti sa jedná o dve záložné práva) vzniklo až neskôr, poukazujúc pritom na evidenčný list na č. l.

51 spisu, z ktorého vyplýva, že tento veriteľ si do konkurzu na majetok úpadcu prihlásil pohľadávky v celkovej sume 1.792.847,- Sk s právom na oddelené uspokojenie do sumy 1.518.701,- Sk, a to na základe Rozhodnutia o určení záložného práva č. 36/94 a Rozhodnutia o určení záložného práva č. 18-264/95. Nedôvodná je však námietka, že zápis na LV č. XXXX kat. úz. W. v časti C: Ľarchy v znení „ZAL PRAVO PRE DANOVY URAD VO VYSKE 101.830SK" nemožno priradiť veriteľovi Slovenská konsolidačná, a.s., lebo tento zápis neobsahuje časovú špecifikáciu a „nesedí" ani suma, v ktorej by mal mať tento konkurzný veriteľ právo na oddelené uspokojenie.

30. Podľa názoru odvolacieho súdu, predmetný zápis zodpovedá Rozhodnutiu o určení záložného práva č. j. 36/94, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. februára 1994. Fotokópia tohto rozhodnutia je jednou z príloh prihlášky veriteľa č. 8 Slovenská republika - Daňový úrad Sabinov, ktorú odvolaciemu súdu na požiadanie zapožičal konkurzný súd. Predmetné rozhodnutie vydal Daňový úrad Prešov II podľa ust. § 71 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov (v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia) na zabezpečenie daňovej pohľadávky na dani z pridanej hodnoty a jej príslušenstva a pokuty v celkovej výške 101.830,- Sk na nehnuteľnosti vedené na LV č. XXXX, kat. úz. W.. Podľa ust. § 7 ods. 2 zákona č. 265/1992 Zb. o zápisoch vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam (v znení účinnom v čase vydania tohto rozhodnutia), práva uvedené v § 1 ods. 1 (medzi nimi aj záložné právo), ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu, príklepom licitátora na verejnej dražbe, vydržaním, prírastkom a spracovaním, sa do katastra zapisujú záznamom (ďalej len „záznam") údajov na základe listín vyhotovených štátnymi orgánmi a iných listín, ktoré podľa osobitných predpisov potvrdzujú alebo osvedčujú právne vzťahy. Zápis vo forme záznamu nemal, na rozdiel od vkladu (§ 2 ods. 2 zákona č. 265/1992 Zb.), konštitutívne účinky, preto takéto záložné právo vzniklo právoplatnosťou rozhodnutia správcu dane o jeho určení (zriadení), t. j. k 16.02.1994. Uvedené platí obdobne aj pre Rozhodnutie o určení záložného práva č. 18-264/95 zo dňa 10.10.1995, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17.11.1995 v znení opravného rozhodnutia č. 752/110/1996/2058 zo dňa 14.05.1996. Rozhodnutie o určení záložného práva č. 18-264/95 vydal Daňový úrad Sabinov na zabezpečenie daňovej pohľadávky vo výške 1.416.871,- Sk a takto zriadenému záložnému právu zodpovedá zápis na LV č. XXXX, kat. úz. W. v časti C: Ľarchy v znení „ZAL. PREVO PRE DANOVY URAD SABINOV C 18-264/95 NA PARCELY 2555/2, 2555/18, 2555/23, 2555/24 VO VYSKE 1.416.871 SK".

31. Z výkladu, ktorý odvolací súd poskytol v predchádzajúcich bodoch 27 až 31 vyplýva, že ani jeden z vyššie uvedených zápisov na liste vlastníctva nepredstavuje dôkaz o poradí, v akom jednotlivé záložné práva vznikli. Pokiaľ teda konkurzný súd pri určení poradia práva oddelených veriteľov na uspokojenie z výťažku predaja založených nehnuteľností vychádzal len z údajov na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. W., možno konštatovať, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia nedostatočne zistil skutkový stav veci.

32. Ako dôvodné sa odvolaciemu súdu javia aj ďalšie odvolacie námietky, ktoré sa týkajú nesprávneho právneho posúdenia veci a nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia.

33. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil jednak tým, že aplikoval ustanovenie, ktoré nebolo možné aplikovať (§ 28 ods. 3 ZKV) a naopak neaplikoval ustanovenia, ktoré aplikovať mal. Okrem ustanovenia § 28 ods. 1 v znení účinnom od 1. januára 2005 mal konkurzný súd na prejednávajúcu vec aplikovať tiež ustanovenie § 28 ods. 2 ZKV - v znení, ktoré zaviedla novela č. 12/1998 Z. z. s účinnosťou od 1.02.1998. Vyplýva to z prechodného ustanovenia § 70a ods. 3, podľa ktorého sa ustanovenie § 28 ods. 2 vzťahuje aj na konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tejto novely (čiže pred 1. februárom 1998). V zmysle tohto ustanovenia, výťažok zo speňaženia veci alebo pohľadávky do výšky zabezpečenej pohľadávky správca vydá so súhlasom súdu konkurzným veriteľom po odpočítaní nákladov správy, speňaženia, vydania výťažku a odmeny správcu. V prípade, že sa výťažok z predaja veci alebo pohľadávky vydá viacerým oddeleným veriteľom, podieľajú sa na uvedených nákladoch pomerne. Ak zabezpečená pohľadávka nebola takto plne uspokojená, považuje sa jej neuspokojená časť za pohľadávku prihlásenú podľa § 20. Odseky 3 až 9 ustanovenia § 28 ZKV možno aplikovať až na konania začaté po 1. auguste 2000 (čo nie je prejednávajúci prípad).

34. Potreba aplikácie citovaného ustanovenia § 28 ods. 2 ZKV vyplýva z toho, že konkurznú podstatu tvoria výlučne nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, kat. úz. W., na ktorých viazne niekoľko záložných práv, v súvislosti s ktorými si niektorí konkurzní veritelia (medzi nimi aj právny predchodca odvolateľa) uplatnili právo na oddelené uspokojenie. Zároveň, výťažok z predaja týchto nehnuteľností predstavuje jediný príjem konkurzu. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia sa nedá zistiť, či konkurzný súd pri schvaľovaní návrhu konečnej správy vzal tieto skutočnosti do úvahy, hoci k tomu smerovala jedna z námietok veriteľa Credit Clearing Center, a.s. proti konečnej správe. Z ustanovení § 28 ods. 1 a 2 ZKV (v znení, ktoré je potrebné aplikovať na danú vec) vyplýva právo oddelených veriteľov na vydanie výťažku zo speňaženia majetku, ktorý slúži na zabezpečenie ich pohľadávok, a to po odpočítaní tzv. odpočítateľných položiek v zmysle ust. § 28 ods. 2 ZKV. Správkyňa a následne ani konkurzný súd toto právo oddelených veriteľov dostatočne nezohľadnili.

35. V zmysle citovanej zákonnej úpravy, po speňažení nehnuteľností, na ktorých viazli záložné práva oddelených veriteľov, mala správkyňa predložiť konkurznému súdu návrh na vydanie výťažku podľa ust. § 28 ods. 2 ZKV. Predmetný návrh môže byť súčasťou návrhu konečnej správy, pretože hoci nároky oddelených veriteľov možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzu (§ 31 ods. 1 ZKV), nie je vylúčené, že sa tak stane až v rámci rozvrhu, ktorého je konečná správa podkladom. V tomto návrhu mala správkyňa presne špecifikovať tzv. odpočítateľné položky, ktoré navrhuje odpočítať od výťažku určeného na uspokojenie toho-ktorého oddeleného veriteľa. V zmysle ust. § 28 ods. 2 ZKV možno takto odpočítať náklady správy, náklady speňaženia, náklady vydania výťažku a odmenu správcu. Každý z viacerých oddelených veriteľov môže byť uspokojený najviac do výšky svojho zabezpečenia. Pri nedostatku peňažných prostriedkov (čo je aj prejednávaný prípad) sa neuspokojia pomerne, ale podľa poradia vzniku svojho práva na oddelené uspokojenie (v danom prípade podľa poradia vzniku záložných práv). V prejednávanej veci sa dosiahol pomerne nízky výťažok speňaženia v sume 23.000,- eur. Odvolateľ ako právny nástupca veriteľa č. 5 Credit Clearing Center, a.s. má pritom právo na oddelené uspokojenie do sumy 59.749,05 eur (1.800.000,- Sk) a Slovenská konsolidačná, a.s. ako právny nástupca veriteľa č. 8 Slovenská republika - Daňový úrad Sabinov do sumy 50.411,64 eur (1.518.701,- Sk). Je teda na prvý pohľad zrejmé, že uspokojený môže byť len jeden z nich a aj to len čiastočne. Dôsledkom takéhoto nízkeho výťažku speňaženia založenej nehnuteľnosti však podľa názoru odvolacieho súdu nemôže byť to, že ani jeden z oddelených veriteľov nebude ani len čiastočne uspokojený a namiesto toho sa z výťažku speňaženia uspokojia akékoľvek výdavky správkyne a tiež pohľadávky proti podstate. Uspokojiť možno len také výdavky a pohľadávky proti podstate, ktoré zároveň možno považovať za tzv. odpočítateľné položky v zmysle ust. § 28 ods. 2 ZKV.

36. Keďže z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je zrejmé, či konkurzný súd správkyňou deklarované výdavky a pohľadávky proti podstate posudzoval v zmysle ust. § 28 ods. 2 ZKV (v znení účinnom od 1. februára 1998), teda z hľadiska toho, či ich možno odpočítať od výťažku speňaženia založených nehnuteľností, ktorý má byť v zmysle ust. § 28 ods. 1 ZKV (v znení účinnom od 1.1.2005) vydaný oddeleným veriteľom (v danom prípade len jednému z nich, a to odvolateľovi), je rozhodnutie konkurzného súdu zároveň nepreskúmateľné.

37. Po preskúmaní napadnutého uznesenia odvolací súd dospel k záveru, že konkurzný súd vo veci schválenia konečnej správy o speňažení majetku z podstaty a vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu rozhodol predčasne, bez riadneho zistenia skutkového a právneho stavu, pričom jeho rozhodnutie je pre nedostatočné odôvodnenie zároveň nepreskúmateľné, čo zakladá vadu konania spočívajúcu v tom, že postupom konkurzného súdu sa účastníkovi konania (veriteľovi) odňala možnosť konať pred súdom podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ OSP (účinného v čase podania odvolania). S poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie konkurzného súdu v napadnutej prvej výrokovej vete zrušil podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP (korešpondujúce ust. § 221 ods. 1 písm. f/ OSP) a vec mu podľa ust. § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie.

38. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné dovolanie.